

के तपाईको घर पानीले रसाएको छ ?
अब चिन्ता नगर्नुहोस !
चिन्ताको समाधान Waterproofing ले गर्ने छ । १००% ग्यारेन्टीका साथ समस्याको समाधान ।
सम्पर्क: प्रगति ट्रेड कन्सल्ट
रानीपोवा, पोखरा-११ (रविजता पार्टी क्लबको नजिक)
०६१-५७८०८८, ८८५६०२२३३३, ८८६६९४७७७३

पोखरापत्र

राष्ट्रिय दैनिक

Pokharapatra National Daily

रु. १५ मा
कलर मिजिटिड कार्ड साथै
तुरुन्त क्यालेण्डर पुस्तक,
स्मारिका आदि छपाई गर्नु परेमा
सम्पर्क:
०६१-५७०६५१, ८८५६०७५७७५

□ वर्ष २५ □ अङ्क २५५ □ श्रेणी क्षेत्रीय 'क' □ २०८१ साउन ३२ गते शुक्रबार □ 16 Aug 2024 □ पृष्ठ ४ □ मूल्य रु. ५।-

स्थानीय उत्पादनमा आधारित होमस्टेहरूलाई मात्र अनुदान दिन्छौं: मुख्यमन्त्री पाण्डे

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, ३१ साउन

गण्डकी प्रदेशका मुख्यमन्त्री सुरेन्द्रराजपाण्डेलेस्थानीयउत्पादनमा आधारित होमस्टेहरूलाई मात्र अनुदान दिने बताउनु भएको छ । महिला उद्यमी महासंघको आयोजनामा 'महिला उद्यमीहरूले नेतृत्व गरेका वा स्वामित्वमा रहेका व्यवसायहरूको डिजिटाइजेसन र उद्यमशीलता विकासद्वारा महिलाहरूको आर्थिक सशक्तिकरण' परियोजना अन्तर्गत बागलुङका दुई होमस्टे सञ्चालक महिलाहरूलाई दिइएको १५ दिने सिकाई तथा अनुभव आदानप्रदान कार्यक्रमको विहिवार पोखरामा समापन तथा प्रमाण पत्र वितरण कार्यक्रममा बोल्दै उहाँले स्थानीय उत्पादनमा आधारित भएका होमस्टेलाई मात्र अनुदान दिने कार्यक्रम ल्याउने बताउनु भएको हो । प्रदेश सरकारले स्थानीय रुपमा उत्पादनलाई प्रशामिकता दिने होमस्टेहरूलाई प्रोत्साहन गरी आर्गानिक उत्पादनमा जोड दिने गरी सरकारले नयाँ कार्यक्रम ल्याउने उहाँले उल्लेख गर्नुभयो । प्रदेशमा होमस्टेको धेरै सम्भावना भएको दाबी गर्दै मुख्यमन्त्री पाण्डेले यसमा संलग्नहरूलाई तालिम र प्रशिक्षण समेत आवश्यक भएको

अबस्थामा सहयोग गर्ने वचन दिनु भयो । महिला उद्यमशीलता विकासका लागि प्रदेश सरकारले आर्थिक, भौतिक र नैतिक सहयोग गर्ने उल्लेख गर्दै मुख्यमन्त्री पाण्डेले घरवास कार्यक्रम (होमस्टे) मा पारिवारिक वातावरण हुनुपर्ने बताउनु भयो । होमस्टेमा स्थानीय संस्कृति र स्थानीय उत्पादनसंग जोडिनु पर्ने उहाँको सुझाव थियो । शहरबाट ब्रोइलर कुखुरा र टमाटर, तरकारी बोकेर पर्यटकसँगै गाउँमा खान र एक रात सुत्न जानुले होमस्टेको पर्यटन प्रबर्द्धन र स्थानियको आय आर्जनमा खासै फाइदा नहुने मुख्यमन्त्री पाण्डेले दाबी गर्नुभयो । पोखरालाई पर्यटकीय राजधानी घोषणा गरेसँगै पोखरा आसपासमा पर्यटनको धेरै सम्भावना भएको नेपाल आउने करिब ७५ प्रतिशत पर्यटक अब पोखरा आउने उहाँले दाबी गर्नुभयो । गण्डकी प्रदेशका सांसद दीपेन्द्रबहादुर थापाले

महिलाहरूलाई आत्मनिर्भर बनाउदै यहाँको संस्कृति र प्रकृति बेचेर आर्थिक समृद्धि हासिल गर्न सुझाव दिनु भयो । तालिममा सहभागि सित्ता थापाले पर्यटकको बसाई अर्थात् लम्बाउन होमस्टेसँगै पदमार्ग संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्न आवश्यक भएको बताउनु भयो । पोखरा महानगरपालिका व्यवसाय प्रवर्द्धन केन्द्रका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत नवराज अधिकारीले महिलाहरूलाई उत्पादनमा जोड्ने, उत्पादित सामग्रीको बजारीकरणमा सघाउने अभियानमा सबै लाग्नुपर्ने बताउनु भयो । महिलासंग उपमेयर कार्यक्रम मार्फत यस वर्ष १५ करोड बजेट विनियोजन भएको उहाँले जनाउनु भयो । महिला उद्यमी महासंघका अध्यक्ष शोभा ज्ञवालीले महिला उद्यमशील बनाउन महासंघले विभिन्न तालिम तथा प्रशिक्षण दिँदै आएको दाबी गर्नुभयो । महासंघले स्ट्याण्डर्ड चार्टर्ड बैंकसँगको

सहकार्यमा बागलुङको भकुण्डे सामुदायिक होमस्टे र अतिथि सत्कार होमस्टेका सञ्चालक तथा सञ्चालन गर्न ईच्छुकहरूलाई दुई हप्ते व्यवसायहरूको डिजिटाइजेसन सम्बन्धि तालिम दिएको उहाँले जनाउनु भयो । महासंघकी कार्यकारी निर्देशक अभिलाषा पौडेलले स्ट्याण्डर्ड चार्टर्ड बैंकको संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत महिला उद्यमी तथा व्यवसायीहरूलाई उहाँहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले तालिम आयोजना गरिएको बताउनु भयो । महासंघकी तृतीय उपाध्यक्ष तथा च्याप्टर अध्यक्ष बासन्ती प्रधान, महासंघकी सदस्य तथा गण्डकी प्रदेश अध्यक्ष पार्वती पौडेल रेग्मी, कास्की अध्यक्ष सरु बराल, बागलुङ अध्यक्ष उमा शाक्य लगायतले बोल्नु भएको थियो । उक्त अवसरमा महासंघले होमस्टेका प्रत्येक सञ्चालकलाई होमस्टेमा आवश्यक पर्ने म्याट, प्रेसर कुकर, थर्मस, राईस कुकर, किटली लगायतको एक/एक थान भौंडाकुँडा तथा दुई होमस्टेलाई दुई/दुई सेट वाद्यवादन सामग्रीहरू समेत प्रदान गरेको अध्यक्ष ज्ञवालीले जनाउनु भयो ।

गण्डकीमा १७ सय हेक्टरले खुम्चियो रोपाईको क्षेत्रफल

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, ३० साउन

गत वर्ष गण्डकी प्रदेशमा कुल १७ हजार सात सय ६९ हेक्टर क्षेत्रफलमा बर्खे धान रोपिएको थियो । यस वर्ष भने बर्खे धान खेतीको क्षेत्रफल घटेर ९६ हजार ५३ हेक्टरमा समेटिएको छ । प्रदेश कृषि विकास निर्देशनालयका अनुसार हालसम्म हालसम्म ९७ दसमलब ५० शुन्य प्रतिशत रोपाई सकिएको छ । ९३ हजार छ सय ५१ हेक्टरमा रोपाई भइसकेको निर्देशनालयका प्रमुख वासुदेव रेग्मीले जानकारी दिनुभयो । म्याग्दी र लमजुङमा रोपाई सकिएको र बाँकी जिल्लामा अन्तिम चरणमा रहेको उहाँको भनाइ छ । हिमालपारिको जिल्ला मुस्ताङ र मनाङबाहेक प्रदेशका नौ जिल्लामा धान खेती हुँदै आएको छ । निर्देशनालयका प्रमुख रेग्मीले धान बालीको क्षेत्रफल बर्सेनि घट्दै आएको बताउनुभयो । प्रदेशको कूल चार लाख ७९ हजार छ सय

१७ हेक्टर खेतीयोग्य जमिनमध्ये बर्खे र चैते गरी भण्डै एक लाख हेक्टरमा धान खेती हुने गरेको उहाँको भनाइ छ । नवलपुर, कास्की, स्याङ्जा, तनहुँलगायत जिल्लामा धान खेतीको क्षेत्रफल बढी छ । निर्देशनालयको तथ्याङ्क अनुसार नवलपुरमा १८ हजार सात सय १६, कास्कीमा १६ हजार दुई सय २०, लमजुङमा ११ हजार आठ सय ७५, गोरखामा १० हजार एक सय ४०, तनहुँमा सात हजार छ सय ७४ हेक्टरमा क्षेत्रफलमा यस वर्ष बर्खे धान लगाइएको छ । यस्तै स्याङ्जामा १४ हजार तीन सय ९०, पर्वतमा सात हजार पाँच सय २५, बागलुङमा पाँच हजार सात सय सात र म्याग्दीमा तीन हजार आठ सय छ हेक्टर क्षेत्रफल धान खेतीले समेटेको छ । धान खेतीका लागि जिल्लामा पकेट क्षेत्र तोकिएको निर्देशनालयले जनाएको छ । गोरखाको छेजेटार, पालुङटार, आरुघाट, सिरानचोक, लमजुङमा

धमिलीकुवा, हर्षाबोट, भोर्लेटार, करापुटार, तनहुँको चुँदीफाँट, सत्रसय फाँट, कलेस्तीफाँट, कास्कीको मकैखोला, हाँडीखोला, पामे र लेखनाथ धानको पकेट क्षेत्र हुन् । पर्वतको फलेबास, जलजला, स्याङ्जाको पुतलीबजार, आँधीखोला, गल्याङ, म्याग्दीको भगवती, पिप्ले, घतान, बागलुङको बडिगाड, गलकोट, जैमिनी र नवलपुरको कावासोती, गैँडाकोटलगायतलाई धानका पकेट क्षेत्र तोकिएको छ । गण्डकीमा सावित्री, रामधान, जेठोबुढो, खुमल, सुक्खा, एक्ले, पहैले, गौरिया, मनुसली, सुनौलो सुग्न्धलगायत जातका धान खेती गरिन्छ । अधिल्लो वर्षको तुलनामा धान खेतीको क्षेत्रफल घटेपनि गत वर्ष धानको उत्पादकत्व भने बढेको निर्देशनालयका प्रमुख रेग्मीले बताउनुभयो । दुई वर्षअघि प्रतिहेक्टर तीन दशमलब छ बाँकी अन्तिम पृष्ठमा ▶▶

पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य घट्यो

रासस
काठमाडौं, ३० साउन

नेपाल आयल निगमले पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य घटाएको छ । बिहीबार बसेको निगम सञ्चालक समितिको बैठकले शुक्रबारदेखि लागू हुने गरी पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य घटाउने निर्णय गरेको हो । निगमले पेट्रोलको

मूल्य प्रति लिटर रु पाँच तथा डिजेल र माइन्डेलको मूल्य प्रति लिटर रु तीन घटाएको जनाएको छ । निगमका अनुसार पहिलो वर्गमा पेट्रोलको मूल्य प्रति लिटर रु एक सय ६७ रहेकामा रु एक सय ६२ कायम भएको छ । दोस्रो वर्गका लागि प्रति लिटर रु एक सय ६९ रहेकामा रु एक सय ६४ र तेस्रो वर्गका लागि प्रति लिटर रु एक सय ७० रहेकामा

रु एक सय ६५ कायम गरिएको छ । साथै डिजेल र माइन्डेलको मूल्य पहिलो वर्गका लागि रु एक सय ५५ रहेकामा रु एक सय ५२ कायम गरिएको छ । साथै दोस्रो वर्गका लागि रु एक सय ५७ रहेकामा रु एक सय ५४ र तेस्रो वर्गका लागि रु एक सय ५८ रहेकामा रु एक सय ५५ कायम गरिएको निगमले जनाएको छ ।

मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालयको प्रतिवेदन प्रदेश प्रमुख समक्ष प्रस्तुत

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, ३१ साउन

गण्डकी प्रदेशका प्रमुख डिल्लीराज भट्ट समक्ष गण्डकीका मुख्य न्यायाधिवक्ता चिरञ्जीवी शर्मा (पौडेल) ले मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालयको आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को वार्षिक प्रतिवेदन विहिवार एक कार्यक्रमका बीच हस्तान्तरण गर्नुभएको छ । प्रदेश प्रमुख भट्टले मुख्य न्यायाधिवक्ता प्रदेश सरकारका मुख्यमन्त्रीको कानुनी सल्लाहकार रहेकाले सरकारको न्यायिक कामकारबाहीमा पूर्ण जिम्मेवार रहने बताउनुभयो । उहाँले भन्नुभयो - 'प्रदेश सरकारलाई कानुनी सवालमा कर्हिकते चुक्न नदिई सजग गराउन मुख्य न्यायाधिवक्ताको भूमिका रहन्छ । कानूनको व्यवहारिक प्रयोगमा सुधार गर्दै जानुपर्ने विषयमा पनि राय प्रदान गर्नेमा विश्वस्त छु ।' कार्यक्रममा मुख्य न्यायाधिवक्ता शर्माले

वार्षिक रुपमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने कानुनी प्रावधान अनुसार गत आर्थिक वर्षमा सम्पादन गरिएका कार्यहरूको संक्षिप्त विवरण पनि प्रस्तुत गर्नुभयो । मुख्य न्यायाधिवक्ता शर्माले कार्यालयले प्रदेश सरकारलाई विभिन्न विधेयकहरूमा निर्माणमा सहयोग गरेको, स्थानीय तहका न्यायिक समितिको क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी तालिमका साथै बाल सुधार गृह र कारागार निरीक्षण, कानुनी साक्षरता कार्यक्रम सञ्चालन

गरेको जानकारी दिनुभयो । प्रदेश न्याय सेवा आयोग गठन र प्रदेश कानून निर्माण भएपछि स्थानीय अदालत गठन हुने विषय संविधानले उल्लेख गरेको जनाउँदै उहाँले संघीयता खर्चिलो भएको भनिरहँदा स्थानीय स्तरमा अदालत पुग्दा भन्ने खर्चभार बढाउनेतर्फ सचेत रहनुपर्ने धारणा राख्नुभयो । उहाँले प्रदेशलाई सशक्त बनाउनुपर्ने तर देशको व्ययभार घटाउन मुख्य न्यायाधिवक्ताहरूको भेलाबाट सरकारलाई सुझाव प्रदान

गरिएको पनि बताउनुभयो । नेपालको संविधानको धारा १६० मा प्रत्येक प्रदेशमा एक मुख्य न्यायाधिवक्ता रहने संवैधानिक व्यवस्था रहेको छ । मुख्य न्यायाधिवक्ताको काम, कर्तव्य र अधिकार तथा सेवाका शर्त सम्बन्धी ऐन, २०७५ को दफा ११ ले मुख्य न्यायाधिवक्ताले प्रत्येक वर्ष आफूले सम्पादन गरेको कामको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी प्रदेश प्रमुख समक्ष पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ । उक्त प्रतिवेदन प्रदेश सभा समक्ष पेश गर्न प्रदेश प्रमुख कार्यालयबाट मुख्यमन्त्री कार्यालयलाई पठाउनेछ । कार्यालयले वर्ष भरिमा संवैधानिक एवं कानुनी विषयमा दिएको राय सल्लाहको संक्षिप्त विवरण, प्रदेश सरकार बादी वा प्रतिवादी भई दायर भएका मुद्दा मामिलामा प्रतिरक्षा गरिएको संक्षिप्त विवरण, मुद्दा मामिलामा गरिनुपर्ने सुधारको विवरण लगायत प्रतिवेदनमा उल्लेख गर्दछ ।

सुपथ मूल्यमा आकर्षक छपाई

पुस्तक, स्मारिका, ग्लोसर, क्यालेण्डर, निमन्त्रणा कार्ड, बिल, रसिद, पोष्टर, पम्प्लेट, मिजिटिङ्ग कार्ड आदि छपाईसम्बन्धी कामका लागि हामीलाई सम्मन्वहोस् ।

हिमालय अफसेट प्रेस
नयाँबजार, पोखरा
फोन नं. : ०६१-५७०६५१

बाढीपहिरोलगायतका विपद्मा परी आजसम्म १७५ को मृत्यु

रासस
काठमाडौं, ३१ साउन

अविरल वर्षाको कारण गत जेठ २८ गतेदेखि देशका विभिन्न स्थानमा आएको बाढीपहिरोलगायतका विपद्मा परी बिहीबार दिउँसोसम्म एक सय ७५ जनाको मृत्यु भएको प्रहरीले जनाएको छ । पहिरोलगायत विपद्मा परी

काठमाडौं उपत्यकामा तीन जना, कोशी प्रदेशमा २७ जना, मधेस प्रदेशमा आठ जना, बागमती प्रदेशमा ३१ जना, गण्डकी प्रदेशमा ५४ जना, लुम्बिनी प्रदेशमा ३३ जना, कर्णाली प्रदेशमा आठ जना र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा ११ जना गरी जम्मा एक सय ७५ जनाको मृत्यु भएको केन्द्रीय प्रहरी प्रवक्ता एवं प्रहरी नायब महानिरीक्षक

दानबहादुर कार्कीले जानकारी दिनुभयो । उहाँकाअनुसार बाढीपहिरोबाट काठमाडौं उपत्यकामा ११ जना, कोशी प्रदेशमा ३७ जना, मधेस प्रदेशमा ११ जना, बागमती प्रदेशमा २३ जना, गण्डकी प्रदेशमा ४६ जना, लुम्बिनी प्रदेशमा १३ जना, कर्णाली प्रदेशमा ५५ जना र सुदूरपश्चिम

प्रदेशमा २८ जना गरी जम्मा दुई सय २४ जना घाइते भएका छन् । बाढीपहिरोबाट काठमाडौं उपत्यकामा २८ जना, कोशी प्रदेशमा ४९ जना, बागमती प्रदेशमा १२ जना, गण्डकी प्रदेशमा १४ जना, लुम्बिनी प्रदेशमा तीनजना, कर्णाली प्रदेशमा दुईजना र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा पाँच जना बाँकी अन्तिम पृष्ठमा ▶▶

भारतीय स्वतन्त्रताको लडाईमा नेपालीद्वारा दिइएको बलिदान अभूतपूर्व : मन्त्री थापा

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, ३१ साउन

गण्डकी प्रदेश सरकारका सामाजिक विकास तथा स्वास्थ्य मन्त्री विन्दुकुमार थापाले भारतीय स्वतन्त्रताको लडाईमा नेपालीद्वारा दिइएको बलिदान अभूतपूर्व भएको बताए।

७८ औं भारतीय स्वतन्त्रता दिवसका अवसरमा भारतीय राजदूतावास पेन्सन वितरण कार्यालय पोखराले बिहीबार आयोजना गरेको स्वतन्त्रता दिवस समारोहलाई उदघाटन गर्दै मन्त्री थापाले यस्तो बताएका हुन्। “भारतको विकासमा नेपालको ठूलो योगदान छ। चाहे भारतको स्वतन्त्रताको लडाईमा होस् वा भारतीय सीमाको सुरक्षामा, नेपालीद्वारा दिइएको बलिदान अभूतपूर्व छ।”, उनले भने। नेपाल-भारत सम्बन्ध प्राचीन भएको बताउँदै उनले गौरवपूर्ण अतीतले भरिएको उल्लेख गरे। नेपालको भौगोलिक विशिष्टता तथा समान आर्थिक-सामाजिक परिवेशका कारण हिन्दुस्तानका प्रायः सबै राज्यसँग कुनै न कुनै प्रकारको सम्बन्ध भएको उनले बताए। मन्त्री थापाले नेपाल

भारतको एउटा महत्वपूर्ण छिमेकी भएको बताए। सदियौं पुरानो नागरिक सम्बन्ध र विश्वास, भौगोलिक, धार्मिक, ऐतिहासिक, सांस्कृतिक तथा आर्थिक सम्बन्धहरू दुवै देशका लागि निकै महत्वपूर्ण भएको भनाई उनको छ। भारतले द्विपक्षीय सहयोग अन्तर्गत स्वास्थ्य र शिक्षाको क्षेत्रमा गरेको सहयोगको मन्त्री थापाले प्रशंसा गरेका छन्। ७८ वर्षअघि अंग्रेज साम्राज्यबाट अलग भएको भारत अहिले एउटा बलियो गणतन्त्रात्मक विश्वशाक्तिको रूपमा स्थापित भइसकेको छ। उक्त कार्यक्रममा

कार्यवाहक कार्यालय प्रमुख मेजर नारायण अश्विनीकुमार अशोकले भन्नुभयो। विश्वको सबैभन्दा ठूलो लोकतन्त्रका रूपमा भारतको सफलता संसदीय राजनीतिक पद्धतिको स्थायित्वको उदाहरण मानिन्छ। यसैगरी भारतीय राजदूतावास पेन्सन वितरण कार्यालय पोखराबाट नेपालका ६० हजार भूपूहरूले पेन्सन सुविधा लिइरहेका छन्। यसैगरी भारत सरकारले नेपालको स्वास्थ्य, शिक्षा, खानेपानी, भौतिक पूर्वाधार र अन्य विकासमा सहयोग गर्दै आईरहेको छ।

बाटुलेचौरमा यस वर्ष पनि ऐतिहासिक तिज मेला हुने

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, ३१ साउन

पोखरा १६ स्थित बाटुलेचौरमा यस वर्ष पनि ऐतिहासिक बाटुलेचौर तिज मेला हुने भएको छ।

परम्परागत रूपमा हुँदै आइरहेको तिज मेला यसअघि स्थानीय हिमालय क्लबले गर्दै आएकोमा क्लबले मेला संचालन गर्न नसक्ने जनाएपछि वडाको सक्रियतामा आगामी भदौ २० गते बाटुलेचौर खेल मैदानमा तिज मेलाको आयोजना गरिएको वडाध्यक्ष अमृत शर्मा तिमिल्सिनाले जानकारी दिए।

वडा कार्यालयले पुर्व आयोजक संस्था हिमालय क्लब, बाताबरण संरक्षण क्लब, नागरिक समाज, विन्ध्यवासिनी मा.बि. का प्रतिनिधी तथा मेलाका पुर्व संयोजकहरू समेतको उपस्थितिमा मेला संचालन सम्बन्धि छलफल गराएको थियो। उक्त छलफलले पनि महिलाहरूको विशेष चाड भएकाले महिला समूह मार्फत कार्यक्रम गर्न सुझाव दिएको र सोही अनुरूप मेला संचालन गर्न लागिएको वडा अध्यक्ष

तिमिल्सिनाले जानकारी दिए। शाहकालिन इतिहास जोडिएको बाटुलेचौर तिजमेलाको मुलुककै पुरानो संस्कृति धानेकाले पनि मेलालाई निरन्तरता दिन आवश्यक रहेको तिमिल्सिनाको बताए। राजा कुलमण्डल शाहको शासनकाल तिरै पवित्र सेति नदी तथा ठुलीपोखरी नुहाएर आएका महिलाहरूले बाटुलेचौरको मैदानलाई विश्रामस्थलको रूपमा प्रयोग गरि गित मार्फत आफ्ना मनका बह पोख्ने थलोको रूपमा उक्त स्थानलाई लिएका थिए। स्थानिय बडहरबोट आमा

समूह आयोजक रहने मेलाको सह आयोजकका रूपमा वडा भरिकै आमा समूह रहने आयोजक समूहको अध्यक्ष कमला तिमिल्सिनाले बताइनाबडा प्रतिनिधी तथा स्थानियहरूले महिलाहरूप्रति गरेको बिश्वास कायम राख्दै मेलालाई सफल बनाउन वडा भरिका महिलाहरू उत्साहित रहेको पनि उनले बताइना वडा स्थित महिला, बालबालिका तथा अपागं लक्षित कार्यक्रम हेर्ने जिम्मेवारी पाएकी जन प्रतिनिधी राजकुमारी बानियालाई भेलाले उक्त कार्यक्रमको संयोजकमा चयन

गरेको छ। संयोजक बानियाँले सवैको सहयोग र सहकार्यबाट ऐतिहासिक तिज मेला सम्पन्न गर्नेगरी तयारी शुरु गरिएको बताईन। सामाजिक बिभेद बिरुद्ध सामाजिक रुपान्तरण अभियन्ता तथा दलित महिला सदस्य मन्जु नेपालीले मेलामा बिभिन्न समूह बिच तिज गित प्रतियोगिताको साथमा अन्तर बिद्यालय नृत्य प्रतियोगिता पनि गरिने जानकारी गराइना। राष्ट्रीय ह्याण्डबल खेलाडी विशाल बस्नेतको नेतृत्वमा ह्याण्डबल प्रतियोगिता संचालनका लागि समेत तयारी भइरहेको उनको भनाइ थियो। वडा शिक्षा समितिका अध्यक्ष समेत रहेका वडाध्यक्ष तिमिल्सिनाले कार्यक्रम उदघाटनकै अवसरमा वडा भित्रका उत्कृष्ट बिद्यालय सम्मान कार्यक्रमका साथ विद्यावारिधि गरेका वडा भित्रका नागरिकहरूलाई शैक्षिक सम्मान समेत गरिने जानकारी दिए। मेलामा तिजको परम्परागत हम्काइलो भाका समेत प्रस्तुत गरिने बताइएको छ। मेलाको तयारी स्वरुप वडा भित्रका आमा समूहले आन्तरिक तयारी तिब्र पारेका छन्।

पुरस्कार पाएको रकम विद्यालयलाई

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, ३१ साउन

पोखराका शिक्षासेवी नरनाथ भट्टराईले सम्मान वापत पाएको रकममा थप गरी विद्यालयलाई सहयोग गर्नुभएको छ।

बाटुलेचौर निवासी भट्टराईले जोर्ज जोन शिक्षा प्रतिष्ठानबाट सम्मानित हुँदा प्राप्त गर्नुभएको नगद १० हजारमा, १० हजार थप गरी नगद २० हजार रूपैयाँ स्थानीय विन्ध्यवासिनी माविलाई सहयोग गर्नुभएको हो। विद्यालय व्यवस्थापन समितिका पुर्व अध्यक्ष समेत रहनु भएका भट्टराईले विद्यालयको शैक्षिक विकासका लागि बिहीबार सो रकम बराबरको चेक विद्यालयका प्रधानाध्यापक कृष्णप्रसाद आचार्य र सहायक प्रधानाध्यापक रामबहादुर बानियाँलाई हस्तान्तरण

गर्नुभयो। कार्यक्रममा भट्टराईले विद्यालय राष्ट्रिय स्तरको नमुना विद्यालयको रूपमा चिनिएको मा खुसी व्यक्त गर्दै, आफुले गरेको सहयोग सानो भएपनि यसले महत्व राख्ने बताउनुभयो। प्रधानाध्यापक आचार्यले भट्टराईले विद्यालयका हरेक गतिविधिमा सहयोग पुर्याउँदै आउनुभएको भन्दै उहाँको सम्मानले विद्यालयको पनि गौरव

बढेको बताउनुभयो। सहायक प्रधानाध्यापक बानियाँले उहाँमा अन्तर्निहित, उदारमना, एवं परोपकारी भावनाको उच्च मुल्यांकन गर्दै कार्यको प्रशंसा गर्नुभयो। भट्टराई जोर्ज जोन शिक्षा प्रतिष्ठानको २८ औं वार्षिकोत्सवको अवसरमा, शिक्षासेवीको रूपमा सम्मानित हुनुभएको थियो।

बाढीपहिरो ...

गरी जम्मा एक सय १३ जनाको उद्धार गरिएको प्रवक्ता कार्कीले बताउनुभयो। उहाँले भन्नुभयो, “बाढी पहिरोमा परी कोशी प्रदेशमा दुईजना, मधेश प्रदेशमा

एक जना, बागमती प्रदेशमा ४१ जना, गण्डकी प्रदेशमा दुई जना, लुम्बिनी प्रदेशमा एक जना, कर्णाली प्रदेशमा एक जना र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा एक जना गरी ४९ जना वेपत्ता भएका छन्।” बाढीका कारण दुई सय ८६ वटा घर, एक सय पाँच वटा गोठ, ४९ वटा पुल,

दुई वटा विद्यालय र दुई वटा सरकारी कार्यालयमा क्षति पुगेको छ। बाढी पहिरोमा परी आजसम्म आठ सय २० वटा पशु चौपायको मृत्यु भएको प्रहरीले जनाएको छ। उक्त अवाधिमा विपद्का घटनाबाट चार हजार चार सय ७२ घर परिवार विस्थापित भएका प्रवक्ता कार्कीले जानकारी दिनुभयो।

गण्डकीमा ...

मेट्रिक टन धान उत्पादन भएकामा गत वर्ष बढेर प्रतिहेक्टर तीन दशमलव ७३ मेट्रिक टन धान उत्पादन भएको उहाँको भनाइ छ। समयमै वर्षात् र रासयनिक मलको उपलब्धता, धानमा प्रकोपजन्य रोग नलाग्नु, सिँचाइ सुविधा, उन्न बिउविजन आदि कारणले धानको उत्पादकत्व वृद्धि भएको उहाँले बताउनुभयो। प्रतिकूल मौसम, मल अभाव, कमसल बिउविजन जस्ता कारणले धानको उत्पादकत्वमा ह्रास आउने गरेको छ। धान खेतीको क्षेत्रफल घट्नुमा घरघडेरीका नाममा धानको उब्जाउ क्षेत्र नासिनु पहिलो कारण रहेको निर्देशनालयका प्रमुख रेमीले भनाइ छ। जग्गा बाँभो छाड्ने प्रवृत्ति र खेतीयोग्य जमिनमा बस्ती तथा पूर्वाधार विकासले गर्दा धान खेतीको क्षेत्रफल बर्सेनि घट्दै गएको उहाँले बताउनुभयो।

“सिँचाइ, खेती प्रणालीमा सुधार, रोककिरा नियन्त्रण, उन्नत बिउ, प्रविधि र मल व्यवस्थापन बेलैमा हुन सके किसानले थोरै क्षेत्रफलमा पनि धेरै धान फलाउन सक्छन्”, निर्देशनालयका प्रमुख रेमीले भन्नुभयो।

थप पाँच प्रदेशमा क्यान्सर उपचार सेवा विस्तार कार्यविधि स्वीकृत

रासस
काठमाडौं, ३० साउन

स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालयले थप पाँच प्रदेशमा क्यान्सर उपचार सेवा विस्तार निर्णय गरेको छ।

यसका लागि मन्त्री प्रदीप पौडेलले अस्पतालमा क्यान्सर उपचार सेवा विस्तार गर्ने कार्यविधि २०८१ स्वीकृत गर्नुभएको उहाँको सचिवालयले जनाएको छ। मन्त्री पौडेलले पदभार सम्हालेलगत्तै गत असार ३१ गते आफ्नो पहिलो निर्णयमा राष्ट्रिय क्यान्सर नियन्त्रण रणनीति २०२४-३० स्वीकृत गर्नुभएको थियो। उक्त रणनीतिले सातवटै प्रदेशमा क्यान्सरको परीक्षण तथा निदान गर्ने लक्ष्य लिएको थियो। कार्यविधि स्वीकृत भएपछि चितवनको भरतपुर क्यान्सर अस्पताल, भक्तपुरको भक्तपुर क्यान्सर अस्पताल तथा नेपालगञ्जको सुशील कोइराला प्रखर क्यान्सर अस्पतालले देशका अन्य भागमा विस्तारित क्यान्सर उपचार सेवा उपलब्ध गराउने भएका छन्। कार्यविधिअनुसार भक्तपुर क्यान्सर अस्पतालले कोशी प्रदेशमा विराटनगर अस्पताल र मधेश प्रदेशमा नारायणी अस्पताल वीरगञ्जमा क्यान्सरसम्बन्धी विशेषज्ञ सेवा उपलब्ध गराउनेछ।

बिपी कोइराला मेमोरियल क्यान्सर अस्पताल भरतपुरले गण्डकी प्रदेशको पोखरा स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, कर्णालीको सुर्खेत प्रादेशिक अस्पताल र सुदूरपश्चिमको धनगढस्थित सेती प्रादेशिक

अस्पतालमा विशेषज्ञ सेवा उपलब्ध गराउनेछ। यससँगै देशका सातवटै प्रदेशमा क्यान्सर उपचारसम्बन्धी सेवाको पहुँच विस्तार भएको मन्त्रालयका प्रवक्ता डा प्रकाश बुढाथोकीले जानकारी दिनुभयो।

सुर्तीजन्य पदार्थका तत्कालिन असर

सुर्तीजन्य पदार्थको सेवनले:

- ◆ भ्रुमम पार्ने,
- ◆ मस्तिष्क सुस्त हुने,
- ◆ रक्तनलीमा बोसोजन्य पदार्थ (कोलेस्टेरोल)को मात्रा बढ्ने,
- ◆ आँखा, घाँटी र मुखमा अप्ठ्यारो महसुस हुने,
- ◆ हात कान्मे,
- ◆ पेटमा अम्लको मात्रा बढ्ने,
- ◆ छालाको तापक्रम घट्ने,
- ◆ मुटुको धड्कन बढ्ने

जस्ता तत्कालिन असरहरू देखिन सक्ने भएकोले सुर्तीजन्य पदार्थको सेवन नगरौं।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

कपालको उपचार

कपाल भर्न तुरुन्त रोक्ने तथा उमार्ने

के तपाईं कपाल भरेर विन्तित हुनुहुन्छ ?

- कपाल कोर्दा, नुहाउदाँ समेत सय भन्दा बढी नियमित भरिहेको छ,
- चिसो समयमा कपालका समस्याहरू बढ्न सक्छन्
- कपालको वीच वीचमा टाटुपरेर भरिहेको छ, कपाल चिलाउने, चाँया पर्ने, चिसोको समयमा चाँया पर्ने, कपाल भर्ने तथा टाउकोमा घाउ खटिरा आउने जस्ता समस्या छन्।
- कपाल भरिहेको कारणले भुसिलो, पातलो, छोटो भएको छ, कपाल समय अगाबै फुल्ने, टाउकोको अगाडिको भाग भर्ने, दाढी भर्ने, अनावश्यक रौं पलाउने भएको छ। यदि यस्ता समस्या तथा कपालका कुनैपनि समस्या भएका छन् भने एक पटक सम्पर्क राखी स्वास्थ्य लाभ लिनुहोला।

सम्पर्क: पञ्चम आयुर्वेद क्लिनिक प्रा. लि.
पोखरा-१०, इन्द्रमार्ग, पोखरा रंगशाला नजिकै
फोन नं. ०६१-४३२२४२, ८८६०६८८०६

प्यारालाइसिसका बिरामीको उपचार

विगत १८ वर्षदेखि सञ्चालित यस हस्पिटलमा विशेष द्रुतका साथ नयाँ तथा पुराना प्यारालाइसिसका बिरामीहरूको सफल उपचार भैरहेको जानकारी गराउँदछौं।

प्रेसरले हानेर प्यारालाइसिस भएका बिरामीहरूको मात्र उपचार भइरहेको छ।

लक्षणहरू:

- » शरिरको एक हर नचल्ने।
- » मुख बाझ्ने भएको।
- » खाना खान, बोल्न, पिसाब गर्न गाह्रो भएको।
- » हिंड्न नसक्ने, खुट्टा हान लुला भएको।

सम्पर्क:
स्पार्क टि एण्ड डि हस्पिटल प्रा.लि.
पोखरा-८ न्यूरोड, सभामूहकोक
फोन नं. ०६१-५७१४०८, ८२५६०२६७५०, ८८६६४५३८०

के तपाईंमा यौनसम्बन्धी समस्या छ

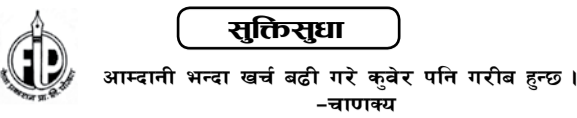
- ☞ **पुरुषमा देखिने:**
शिथिलपन, यौन सन्तुष्टी नहुने, यौन चाहना नहुने, लिङ्ग उत्तेजना नहुने, लिङ्ग चिलाउने, सरुवा यौन रोग, स्वप्नदोष, लिङ्गको आकार सानो हुने आदि।
- ☞ **महिलाहरूमा देखिने:**
स्तन सानो गिलो हुने, सेतो पानी बग्ने, योनी चिलाउने, तल्लो पेट दुल्ने, ढाढ दुल्ने, महिनावारीमा गडबडी, यौन सन्तुष्टिमा कमी हुने आदि।
- ☞ **सुन्दरता:** अनुहारका सबै किसिमका दाग, डण्डीपोर कालोपोतो, अनावश्यक केटी वा फोकाहरू, दुबो, सेता दुबो, साथै अन्य चर्मरोगहरू।
- ☞ **मलद्वार सम्बन्धी रोग:** छारसुत्रद्वार पायल्स, फिस्टुला, फिसरको सफल उपचारका साथै मलद्वारमा मासु पलाएको, दिसा बस्दा गाह्रो हुने, मलद्वार दुल्ने, पोल्ने, दिसासँग रगत बग्ने आदि समस्याहरूको सफल उपचार गरिन्छ।

महिला वा पुरुषमा हुने (बौधोपन) निःसन्तानपनको सफल उपचार

जाँच्ने समय: प्रत्येक दिन बिहान ९:०० बजेदेखि बेलुकी ५:०० बजेसम्म

सम्पर्क स्थान :
माता मनकामना आयुर्वेद क्लिनिक प्रा.लि.
नयाँबजार पोखरा (न्यू विवेक आयल स्टोर्सको घरमा)
फोन ०६१-५८९९९८, ९८४४३१९०८, ९८०६५७५७६५

नोट: नयाँ तथा पुराना बिरामीहरूले यथाशीघ्र सम्पर्क गर्नुहोला।

सम्पादकीय

जनतामा विश्वास जगाउ

जुन सरकार आएपनि कामै नहुने भाष्य तोड्ने गरि काम गर्न प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले मन्त्री र सचिवहरूलाई निर्देशन दिएका छन्। विकास खर्च हुन नसक्ने अवस्थामा सुधार ल्याउन नसके जुन सरकार भए पनि उस्तै भन्ने छाप पर्छ। संसद्का दुई ठूला दल मिलेर बलियो सरकार बन्दा पनि विकास हुन सकेन भने जनताको आशामा तुषारापात हुन्छ। राजनीतिक परिवर्तनसँगै जनताको जीवनमा परिवर्तन ल्याउने काम हुन नसकेमा दलहरूको सान्दर्भिकता हुँदैन। अहिलेको जटिल अवस्थालाई मनन गरेर काम गर्न नसकिए प्राप्त उपलब्धि गुम्न सक्छ। यही अवस्थालाई बुझेर प्रधानमन्त्री ओलीले आगामी तीन महिनाभित्र तीव्र विकासको लहर ल्याउने र नयाँ कीर्तिमान राख्ने गरी ठोस योजना ल्याउन मन्त्री र सचिवलाई निर्देशन दिएका छन्।

मन्त्रालयहरूको वार्षिक प्रगति समीक्षा, चालु आर्थिक वर्षका बजेट र कार्यक्रम कार्यान्वयन योजनाका साथै सरकारले १०० दिनभित्र गर्ने मुख्य कामबारे बिहीबार प्रधानमन्त्री कार्यालयमा भएको प्रस्तुतिपछि उनले देश र जनताका लागि गर्नुपर्ने र गर्न खोजिएका कामको व्यवस्थित र ठोस तयारी गर्न दिएको निर्देशन चाँडो विकास गर्ने हुटहुटी हो। बजेट कम भए पनि सुशासन कायम गर्दै फटाफट काम गरेमा शत प्रतिशत विकास खर्च गरेर अर्थतन्त्र चलायमान बनाउन सकिने प्रधानमन्त्री ओलीको विश्वास छ। 'हामी जागिर खाइरहेका छैनौं, हामी देश र जनताको सेवा र विकासका लागि काम गरिरहेका छौं', भन्ने प्रधानमन्त्रीको भावना 'भावी सन्ततिका लागि काम गरिरहेका छौं' भन्ने सन्देश हो। यो सेवा तलबसँग तुलना हुन सक्दैन। सेवा नै परम धर्म हो भन्ने संभेर काम गर्नुपर्ने खाँचो छ।

लक्ष्य निर्धारण गर्दा वस्तुगत हुनुपर्ने भन्दै प्रधानमन्त्रीले पूरा गर्न कठिन हुने लक्ष्य नै नराख्न निर्देशन दिएका छन्। अबका तीन महिनामा इतिहासका अरु कुनै तीन महिनाभन्दा बढी मेहनत गरेर काम गरौं, धेरै काम गर्दा समस्या आउँला वा अख्तियारमा बयान दिनुपर्ला भनेर नडराऔं, प्रधानमन्त्री ओलीले भने, 'गल्ती वा भ्रष्टाचार गरिएन भने कुनै समस्या आउँदैन।' काम नगर्नेका लागि अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग नहुँ भएको छ। अख्तियार देखाएर काम गर्न नदिने र नगर्ने प्रवृत्तिमा सुधार ल्याउन प्रधानमन्त्रीको भनाइ मनन योग्य छ। प्रधानमन्त्री ओलीले डिजिटल नेपालको फ्रेमवर्कको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न र व्यावसायिक तालिम, विषादी र मिसावटरहित खाद्य पदार्थको आपूर्ति गराउन निर्देशन दिए। उनले खरिद गरिएका यन्त्र उपकरण र स्रोत साधनको पूर्ण उपयोग गर्न पनि आग्रह गरे।

एउटा मन्त्रालयबाट अर्को मन्त्रालयमा कामका लागि गएको फाइल बढीमा तीनदिनभित्र काम गर्न, सूचना र प्रविधिलाई प्राथमिकता दिन, श्रमिक विदेश पठाउने भन्दा उद्यमशीलता र रोजगारी सिर्जना गर्न र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई जनता रोजगार कार्यक्रममा रुपान्तरण गर्न समेत प्रधानमन्त्रीले निर्देशित गरे। प्रधानमन्त्रीको लयमा मन्त्रीहरू र सचिवहरू चल्न सकेमा जनताले परिवर्तनको अनुभूति गर्न पाउनेछन्। उनले मातृशिशु स्वास्थ्यमा सुनौला हजार दिनको मान्यतालाई ध्यान दिन र समग्रमा मान्छेको आय बढाउने गरी काम गर्न मन्त्री र सचिवलाई आग्रह गरे। प्रधानमन्त्रीले गरेको आग्रह जनताले अहिले भोगेका समस्या हुनासकारले त्यसलाई हटाउन र कामको लय समात्न मन्त्रीहरूमा काम देखाउने हुटहुटी हुनुपर्छ। बल्ल जनताले सरकारले काम गर्छ भन्ने विश्वास गर्न थाल्छन्। जनतामा सरकारप्रतिको विश्वास जगाउने काम अहिलेको पहिलो शर्त हो।

तापार्को आज

मेष	: आर्थिक समस्या	तुला	: कार्यमा सफलता
वृष	: शारीरिक भ्रमेला	वृश्चिक	: शुभ यात्रा
मिथुन	: मानसिक तनाव	धनु	: स्वास्थ्यमा सुधार
कर्कट	: व्यापारमा लाभ	मकर	: सहयोग मिल्नेछ
सिंह	: शत्रुको भय	कुम्भ	: अपत्यसित लाभ
कन्या	: भ्रमेला बढ्ने	मीन	: सत्कार मिल्नेछ

हरिसिद्धि मतिश्याणी केन्द्र

पोखरा-१६, जोगिमण्डीमार्ग, मोबाइल: ९८५६०२०५६६

चिना, टिप, हस्तरेखा, आखत, माटो हेर्नका लागि सम्बन्धित।

बागलुङको बडिगाडमा १५ शैयाको अस्पताल भवन निर्माण

पोखरापत्र संवाददाता
बागलुङ, ३१ साउन

बडिगाड गाउँपालिका-५ खालीचौरमा रु १८ करोडको लागतमा १५ शैयाको अस्पताल भवन निर्माण भएको छ। सङ्घीय सरकारको लगानीमा निर्मित उक्त भवनबाट आगामी कात्तिकदेखि सञ्चालन गर्ने तयारीमा गाउँपालिका जुटेको गाउँपालिकाका अध्यक्ष

गण्डकी थापाले बताउनुभयो। अस्पताल सञ्चालनमा आएपछि यहाँका स्थानीय बुर्तिबाड, पोखरा, काठमाडौं, पाल्पालगायत स्थानमा उपचारका लागि जानुपर्ने बाध्यता हट्ने उहाँले बताउनुभयो। गाउँपालिकाले सबै वडामा स्वास्थ्यचौकी र सामुदायिक स्वास्थ्य एकाइ स्थापना गरेर सामान्य रोगको उचार गर्दै आएको छ।

उत्तरखोलामा ट्रस प्रविधिको पुल निर्माण

पोखरापत्र संवाददाता
बागलुङ, ३१ साउन

पूर्वी रुकुम, बागलुङ र म्याग्दी जिल्लामा फैलिएको डोरपाटन सिकार आरक्षको उत्तरखोलामा ट्रस प्रविधिको पुल निर्माण भएको छ।

डोरपाटन नगरपालिकाको आर्थिक, भिमापोखरा युवा क्लबको प्राविधिक सहयोग र उपभोक्ताहरूको श्रमदानमा रु. २५

लाख लागतमा उक्त पुल निर्माण भएको हो। म्याग्दीको धवलागिरी गाउँपालिकादेखि डोरपाटन सिकार आरक्षमा जाने पदमार्गमा निर्माण भएको २५ मिटर लामो उक्त पुलबाट छेनुड, गुर्जाघाट, पाखाथरका बासिन्दाका साथै पर्यटकहरूलाई सुविधा भएको उपभोक्ता समितिका अध्यक्ष विष्णुबहादुर थापाले जानकारी दिनुभयो।

सिस्नोको पाउडर र गुन्द्रुकले बजार पाएन

पोखरापत्र संवाददाता
बागलुङ, ३१ साउन

बागलुङको जैमिनी नगरपालिका-३ दमेकका महिला उद्यमीले उत्पादन गरेको सिस्नोको पाउडर, बाँकोको गुन्द्रुक, आलु चिप्सलगायतका उत्पादनले बजार नपाएपछि निराश बनेका छन्। रुद्रताल सामाजिक महिला सहकारी संस्थामार्फत गत वर्षदेखि उत्पादन सुरु गरेका महिलाहरूको उत्पादित सामग्रीले बजार नपाएपछि उनीहरू निराश भएका हुन्।

गाउँको उत्पादनलाई 'प्याकेजिङ र ब्राण्डिङ' गरी उद्यममा लागेका महिलाहरू अहिले उद्योग सञ्चालन गर्ने वा बन्द गर्ने दोधारमा छन्। विभिन्न सरकारी सङ्घ संस्थाबाट अनुदान पाएर उत्पादित भएका उनीहरू बजार नपाएपछि अत्यन्तै परेका हुन्। सहकारीमार्फत महिलालाई आयआर्जनसँग जोड्न जैमिनी नगरपालिकाले रु १० लाख, प्रधानमन्त्री आधुनिकीकरण परियोजनाले रु १० लाख, कृषि ज्ञान केन्द्रले रु दुई लाख ५७ हजार र गण्डकी प्रदेश सरकारले रु एक लाख अनुदान दिएको थियो। अनुदान पाएपछि उत्पादित भइ उत्पादनमा लागेका महिलालाई अहिले बजारको चिन्ताले पिरोलेको छ।

सहकारीकै भवनमा उद्योग सञ्चालन गरेका महिलाले बाँको, सिस्नो प्रशोधन गर्दै आएका छन्। रुद्रताल सामाजिक महिला सहकारीका कोषाध्यक्ष तारादेवी पुनका अनुसार पाँच सय ५० जना महिला आबद्ध भइ सहकारीमार्फत उत्पादनमा जुटेका

थिए। सुरुमा उत्पादनले राम्रो बजार पाएको थियो। अहिले बजार नपाउँदा कुहिने समस्या भएको पुनले बताउनुभयो। सिस्नोको पाउडर एक वर्षसम्म नबिग्रिए पनि आलु चिप्स एक महिनामै खान नमिल्ने हुँदा घाटा भएको उहाँको भनाइ छ।

नगरपालिका तथा अन्य निकायले बजारको व्यवस्थापन गरी दिए गाउँका सयौं महिला स्वरोजगार बन्ने उहाँ बताउनुहुन्छ। मेला महोत्सव लाभा महिलाहरूले सिस्नोको पाउडर, बाँकोको गुन्द्रुक तथा अन्य स्थानीय उत्पादन 'स्टल'मै राखेर बिक्री गरिएको थियो।

"गाउँमै केही गरौं भनेर दिदीबहिनी मिलेर घरेलु उद्योग सञ्चालन गरेर स्थानीय उत्पादनलाई प्रवर्द्धन गर्न थाल्यौं, सुरु-सुरुमा राम्रो पनि भयो, तर अहिले हाम्रो उत्पादनले बजार पाउन सकेको छैन", पुनले भन्नुभयो, "बजार पाएन भने बिग्रिने र म्याद सकिने हुन्छ, अहिले हामीहरूले उत्पादन गर्ने छोडेका छौं।"

महिलाहरूले रु २० लाख लगानीमा उद्योग सुरु गरेका थिए। जैमिनी नगरपालिकाका उपप्रमुख हरिहर शर्माले महिला उद्यमीलाई लेबलिङ, प्याकेजिङ र ब्राण्डिङ गरेर बजारीकरणमा सहजीकरण गरिरहेको बताउनुभयो। अहिले बर्खासा ग्रामीण सडक अवरुद्ध हुँदा बजारीकरणमा समस्या भएको र नगरपालिकाले यसै वर्षदेखि कृषि एम्बुलेन्स खरिद गरी उत्पादित वस्तु बजारमा पुऱ्याउन सहयोग गर्ने उपप्रमुख शर्माले बताउनुभयो।

विश्व बैंकले बजेटरी सहायता वृद्धि गर्ने

रासस
काठमाडौं, ३१ साउन

विश्व बैंकले नेपाललाई प्रदान गर्ने बजेटरी सहायता वृद्धि गर्ने भएको छ। उपप्रधानमन्त्री एवं अर्थमन्त्री विष्णुप्रसाद पौडेलसँग आज भएको भर्चुअल बैठकमा विश्व बैंकका दक्षिण एसिया क्षेत्रका लागि उपाध्यक्ष मार्टिन रेजरले बजेटरी सहायता वृद्धि गर्ने जानकारी दिनुभएको हो। उपाध्यक्ष रेजरले लगानीको

वातावरण, आर्थिक सुधार, रोजगारी वृद्धि लगायतका क्षेत्रमा सुधारका लागि सुझाव दिनुभएको छ। विश्व बैंकबाट गत आर्थिक वर्ष बजेटरी सहायताका रूपमा नेपाललाई दुई सय पाँच मिलियन अमेरिकी डलर प्राप्त भएको थियो। अर्थमन्त्री पौडेलले नेपालमा स्थिर सरकार गठन भएकाले थप लगानीका लागि वातावरण तयार भएको उल्लेख गर्दै आयोगजनाहरू समयमा सम्पन्न गर्न आवश्यक सहकार्य गर्दै अघि बढ्ने बताउनुभएको थियो।

मिस मगर नेपालको शिर्ष प्रायोजकमा 'निट डेन्टल केयर प्रा.लि.'

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा ३१ साउन

हरेक वर्ष आयोजना हुँदै आएको मिस मगर नेपाल २०२४ को शिर्ष प्रायोजन निट डेन्टल केयर प्रा.लि.ले गर्ने भएको छ।

सातौं संस्करणको मिस मगर नेपाल २०२४ को शिर्ष प्रायोजनको रूपमा निट डेन्टल केयर प्रा.लि.ले गर्ने कार्यक्रमका टिम संयोजक प्रियन्का गर्बुजा मगरले जानकारी दिईन्।

मिस मगर नेपालको शिर्ष प्रायोजन सम्झौता पत्रमा बिहीबार निट डेन्टल केयर प्रा.लि.का निर्देशक विरबहादुर राना (विरेंद्र) र मिस मगर नेपालका कार्यक्रम निर्देशक सुरज थापामगरले हस्ताक्षर गरे।

सातौं संस्करणको मिस मगर नेपालमा २० जना प्रतिस्पर्धीहरू मध्ये ११ जना फाइनल चरणमा प्रवेश गरेका छन्। अहिले ११ जना प्रतिस्पर्धीहरूलाई विभिन्न तालिमहरू दिँदै आएको कार्यक्रम टिम संयोजक गर्बुजा मगरले जानकारी दिईन्।

उनका अनुसार फाइनल चरणमा दिपिका आले मगर

(रामेछाप), आशिका गर्बुजा मगर (म्याग्दी), अनुजा पुन मगर (बागलुङ), नरिशा पुन मगर (म्याग्दी), सरिता थापामगर (रामेछाप), माया दर्लामी मगर (स्याङ्जा), रश्मि आले मगर (महोत्तरी), जानकी राजकोटी मगर (महोत्तरी), अस्मिता बुढा मगर (रोल्पा), कृष्टिना पुन मगर (म्याग्दी) र जेरुशा सारु मगर (काठमाडौं) रहेकी छिन्।

अहिले मिस मगर नेपाल २०२४ का सातौं संस्करणका प्रतिस्पर्धीहरूलाई मगर मातृभाषा, कला, संस्कृतिहरू बारे प्रशिक्षण भइरहेको छ। प्रतिस्पर्धीहरूलाई कार्यक्रम संयोजक तथा नेपाल आदिवासी जनजाति पत्रकार

लायन्स क्लब अफ पोखरा इन्फर्मेशन एण्ड टेक्नोलोजीद्वारा कोमागाने पार्कमा वृक्षारोपण

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, ३१ साउन

लायन्स क्लब अफ पोखरा इन्फर्मेशन एण्ड टेक्नोलोजीले पोखराको केदारेश्वर मन्दिर परिसर कोमागाने पार्कमा चौतारा निर्माण तथा वृक्षारोपण गरेको छ।

बिहीबार आयोजित वृक्षारोपण कार्यक्रमको अवसरमा पारी क्लबले निर्माण गरेको चौतारा कोमागाने पार्क व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष गणेश अधिकारीलाई हस्तान्तरण गरियो। लायन्स क्लब ३२५ आई डिष्ट्रिक्टका डिस्ट्रीक्ट गभर्नर विनोद ढुंगानाले लायन्स क्लब अफ इन्फर्मेशन एण्ड टेक्नोलोजीद्वारा निर्माण गरेको चौतारा हस्तान्तरण गर्दै इन्फर्मेशन टेक्नोलोजीले नाम अनुसार्को काम गरेको बताए। फेवाताल किनारमा रहेको कोमागाने पार्कमा निर्माण गरिएको चौताराले उक्त ठाउँमा पुन आउने पर्यटकलाई विश्राम लिनका लागि सहज हुने र लायन्स क्लबले निकै मेहनतका साथ वृक्षारोपण गरी विरुवालाई हुर्काउन र संरक्षणका लागि

समेत बारको व्यवस्था गरेकोमा खुसी ब्यक्त गरे।

सो अवसरमा वोल्डे कोमागाने पार्क व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष गणेश अधिकारीले केदारेश्वर मन्दिर नजिकै रहेको कोमागाने पार्कमा लायन्स क्लब अफ पोखरा इन्फर्मेशन एण्ड टेक्नोलोजीले चौतारा निर्माण गर्ने व्यवस्थित रूपमा गुल्महरूका विरुवाहरू रोपी कोमागाने पार्कको सौन्दर्य बढाउने काम

गरेकोमा धन्यवाद ब्यक्त गरे। सुर्य पुन आउने पर्यटकलाई विश्राम लिनका लागि सहज हुने र लायन्स क्लबले निकै मेहनतका साथ वृक्षारोपण गरी विरुवालाई हुर्काउन र संरक्षणका लागि

थियो। सो अवसरमा कोमागाने पार्क व्यवस्थापन समितिका सदस्य हेमराज पहारी, जोन चियर पर्सन मात्रिका पौडेल, रिजन चियर पर्सन कृष्ण कुमार श्रेष्ठ, क्लस्टर चिफ विष्णु श्रेष्ठ, डिष्ट्रिक्ट कोडिनेटर प्रेम दहाल, वातावरण प्रमुख डासिराम सापकोटा लगायतको उपस्थिति रहेको थियो।

क्लवका अध्यक्ष दिनेश महर्जनको अध्यक्षतामा सम्पन्न कार्यक्रममा क्लबका प्रथम उपाध्यक्ष राबत तामाङ गोम्जाले स्वागत मन्तव्य राखेका थिए भने कार्यक्रमको सञ्चालन क्लबका सचिव मुकेश अर्यालले गरेका थिए।

पर्वतमा एक सय २२ पूर्वाधार योजना सम्पन्न

पोखरापत्र संवाददाता
पर्वत, ३१ साउन

जिल्लाका विभिन्न भागमा ग्रामीण सडक कालोपत्र, मोटर चल्ने पुल, सडक, ढल निकासलगायत एक सय २२ वटा योजना सम्पन्न भएका छन्।

पूर्वाधार विकास कार्यालयमार्फत आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा ती योजना सम्पन्न भएका हुन्। गण्डकी प्रदेश सरकार र सङ्घीय सरकारबाट एक सय ५२ योजना कार्यान्वयनका निमित्त स्वीकृत भएकामा एक सय २२ वटा योजना सम्पन्न भएका र बाँकी निर्माणाधीन रहेका जिल्ला पूर्वाधार विकास कार्यालयले जनाएको छ।

आर्थिक वर्ष २०८०/८१

मा गण्डकी प्रदेश मातहतका एक सय ३३ योजना र सङ्घीय सरकारअन्तर्गतका १९ वटा योजनामध्ये सडकतर्फ छवटा तथा सातवटा मर्मत गरिएका हुन्।

उक्त कार्यालयका प्रमुख गुरुदत्त अधिकारीका अनुसार २० वटा योजना बहुवर्षे ठेक्कामा गएका छन् भने वन क्षेत्रलगायत विवाद कारण १० वटा योजना कार्यान्वयन भएका छैनन्। ती योजनाको रकम पनि फ्रिज भएको छ।

गत आवमा डिमुवा-राम्जा-चिन्ने साढे पाँच किलोमिटर र चिसापानी-हातेमालो चोक-त्रिवेणी-वहाकीभञ्ज्याङ-पोखराचौर सडक आठ

किलोमिटर कालोपत्र गरिएको छ। यसैगरीसेराबेसी-मोहरिया-भुक्ताङ, फलेवास नगरपालिका-३ स्थित नुवार-सहिदचोक-चुचुनदेउराली सडक पाँच सय ६० मिटर र वौंभवावी-राम्चे-चौतारा-शङ्करपोखरी सडक पाँच सय ६० मिटर, मख-दूलीपोखरी-देउपुर-देउराली-जोगीथुम दुई किलोमिटर, मिलनचोक-धाइरिङ-धाखेत चार किलोमिटर सडक कालोपत्र सम्पन्न भएको उक्त कार्यालयले जनाएको छ।

सडकपूर्वाधारनिर्माणकै क्रममा लिदीखोलामा पुल निर्माणाधीन छ। पैयुँ गाउँपालिकाको सरोखोलामा निर्माणाधीन छतिसेघाट पुलको एक साइड क्याप लेभलसम्मको काम पूरा भएको छ।

पर्यटक लोभ्याउदै ढोरपाटनको 'बुकी'

सन्तोष गौतम

म्याग्दी, ३१ साउन/ रासस

समथर फाँट र भिरालो पाखामा फुलेका रङ्गीबिरङ्गी फूल, चरन क्षेत्रमा रमाइरहेका घरपालुवा जनावरको बधान, पहाडका टाकुराबाट पृष्ठभूमिमा देखिने हिमाल, बादल, घाम र आकाश पानीको लुकामारी। कोलाहलमुक्त वातावरण, शीतल हावापानी, चराचुरुङ्गी र जनावरहरूको आवाज।

यी दृश्य हुन्-पूर्वी रूकुम, बागलुङ र म्याग्दी जिल्लाको एक हजार तीन सय २५ वर्गकिलोमिटर क्षेत्रफलमा फैलिएको ढोरपाटन सिकार आरक्षको हो। नेपालको एक मात्र सिकार आरक्ष ढोरपाटनको फाँट र पाखा बुकी फुलेर रङ्गीएपाछि रमणीय बनेको छ। लेकमा फुल्ने फूलहरूलाई समग्रमा बुकीका नामले चिन्ने गरिन्छ। ढोरपाटन पर्यटन प्रवर्द्धन विकास संस्थाका सचिव जीवनकुमार पुनले वन्यजन्तु र घरपालुवा जनावरको पोषिलो आहारा बुकीले पर्यटक लोभ्याउन थालेको बताउनुभयो। "असारदेखिभदौसम्म अन्य ठाउँमा पर्यटकको 'अफसिजन' भए पनि ढोरपाटनमा 'सिजन' हो," उहाँले भन्नुभयो "केही वर्षअघिसम्म स्थानीय स्तरमा सीमित ढोरपाटनको बुकीको सौन्दर्य अहिले पर्यापर्यटनको माध्यम बनेको छ।" सडक, यातायात, होटल तथा घरबास सुविधा, सञ्चार माध्यम र सामाजिक सञ्जालका कारण बुकी फुलेको हेर्न, फोटो, भिडियो

खिचेर सामाजिक सञ्जालमा राख्न र प्रकृतिसँग रमाउन दैनिकजसो पर्यटक आउने गरेका ढोरपाटन सामुदायिक होमस्टेका सञ्चालक रामबहादुर धर्तिमगरले बताउनुभयो।

शुक्रबार, शनिबार र छुट्टीको दिन देशका विभिन्न सहरबाट ढोरपाटन घुम्न पर्यटकहरू आउने गरेका छन्। ढोरपाटनका विभिन्न ठाउँमा पाँच दिन घुमेर फर्किएका काठमाडौँका नवीन खत्रीले सिकार पर्यटनका लागि मात्र नभएर प्रकृतिप्रेमीहरूका लागि पनि ढोरपाटन उपयुक्त गन्तव्य भएको बताउनुभयो।

"शान्त वातावरणमा रङ्गीबिरङ्गी फूल, छिन्नछिन्ना परिवर्तन हुने मौसम, शीतल हावापानी, पशु गोठहरूमा रमाउन पाउँदा समय बितेको पत्तै नहुँदो रहेछ," समुन्द्री सतहदेखि चार हजार १० मिटर उचाइमा रहेको गर्पाछेडा क्षेत्रमा भेटिएका खत्रीले भन्नुभयो, "थरीथरीका फूलले रङ्गीएको ढोरपाटन बर्खायाममा भन्ने रमाइलो छ।"

ढोरपाटन सिकार आरक्षका संरक्षण अधिकृत मण्डप पौनीका अनुसार साउनदेखि असोजको पहिलो हप्तासम्म बुकी फुल्ने गर्छ। "बर्खा

सिजनमा ढोरपाटनको आकर्षणने बुकी हो," उहाँले भन्नुभयो "यहाँ पाइने फूलहरूको जात पहिचान र अभिलेखीकरणको काम थालेका छौं।" संरक्षण अधिकृत पशुपति अधिकारीले आरक्ष क्षेत्रमा फाइने १३ प्रजातिका फरक फरक फूलको तस्बिर र स्थानीय नाम सङ्कलन गर्नुभएको छ। दहीठेकी, राक्षस, बिसौरी, बोक्सी, राके, दूधे, ओटे, पुतली, नाकेफुली, फट्याङ्गी, प्याउली, मदाने र कापचुच्चे स्थानीय नाम गरेका फूलको तस्बिर सङ्कलन भएको छ। सङ्कलन भएका तस्बिरहरूलाई सम्बन्धित विज्ञहरूको सहयोगमा अङ्ग्रेजी र वैज्ञानिक नाम पहिचान गर्ने तयारी गरेको संरक्षण अधिकृत पौनीले बताउनुभयो। आरक्षले फूलहरूलाई संरक्षण गर्न चरन क्षेत्रबाट ट्याक्टरमा गाईवस्तुको मल उठाउन रोकेको छ।

पोषिलो घाँस खुवाउन म्याग्दी, बागलुङ र पूर्वी रूकुमका किसानले ढोरपाटनको बुकीमा गाईबैसी, भेडाबाख्रा र घोडा चराउन गोठ लगेर गएका छन्। बुकीको पोषिलो घाँस खाएका बस्तुभाउ निरोगी, मोटा हुने र दूध तथा मासुको उत्पादन बढी हुने किसान धनबहादुर कायतले

बताउनुभयो।

ढोरपाटन सिकार आरक्ष सदाबहार पर्यटकीय गन्तव्यका रूपमा विकास हुन थालेको छ। ऋतुअनुसार यहाँ फरक फरक आकर्षण छ। आरक्षका रेञ्जर सागर सुवेदीका अनुसार २०८१ को साउन महिनाको १ देखि २८ गतेसम्म पाँच सय ८१ जना नेपाली पर्यटकहरूले ढोरपाटन भ्रमण गरेका छन्। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा १५ हजार पाँच सय ७३ जनाले भ्रमण गरेको ढोरपाटनमा पर्यापर्यटन शीर्षकमा रु १९ लाख ३३ हजार सात सय राजस्व सङ्कलन भएको छ।

ढोरपाटन उपत्यकाको प्रवेशविन्दु देउरालीमा आरक्ष र नेपाली सेनाको पोष्टमा पर्यटकहरूको विवरण राख्ने र शुल्क लिने गरिन्छ। ढोरपाटन घुम्न नेपालीले प्रतिव्यक्ति रु एक सय, सार्क राष्ट्रकाले प्रतिव्यक्ति रु एक हजार पाँच सय र अन्य देशकाले रु तीन हजारका दरले शुल्क तिर्नुपर्छ।

ढोरपाटन सिकार आरक्षका प्रमुख वरिष्ठ संरक्षण अधिकृत वीरेन्द्रप्रसाद कँडेलका अनुसार गत आर्थिक वर्षमा रु चार करोड ७९ लाख दुई हजार छ सय २८ राजस्व सङ्कलन भएको छ। अघिल्लो आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा रु तीन करोड ४८ लाख राजस्व सङ्कलन भएको थियो। सहज यात्रा गर्दै सिकार गर्न पाउने अवस्था भएर बढी बढाउनमा सिकारी छानिने अवसरले राजस्व बढेको वरिष्ठ संरक्षण अधिकृत कँडेलले बताउनुभयो।

कालिका मन्दिरमा सन्ध्याकालीन आरती : गण्डकी प्रदेशको प्रसिद्ध धार्मिक पर्यटकीयस्थल कालिका मन्दिर। बागलुङ कालिका मन्दिरमा सन्ध्याकालीन आरतीसमेत गरिदै आइएको छ। तस्बिर : खेमराज गौतम/रासस

कङ्क्रीटका घरले फेरिदै मनाङको मौलिकता

रासस

मनाङ, ३१ साउन

"पहिले सल्लाका फट्टाले छाएर माथिबाट माटो राखेर घर बनाइन्थ्यो। सल्लाका सर्लक पारेको फट्टाले छाइन्थ्यो। अहिले देख्न पनि मुस्किल हुन थाल्यो", मनाङ डिस्ट्याड गाउँपालिका-१ पिसाङका ८१ वर्षीय याङ् दुङ गुरुङले विगत सभ्रिँदै भन्नुभयो।

जङ्गलमा गएर सल्लाका रूख काटी फल्याक बनाएर घर बनाइने प्रचलन हराउन थालेको उहाँ बताउनुहुन्छ। "जस्ताको घर बनाए पनि पानी चुहिन्छ। घर पनि चिसो अनि हिउँ पर्दा भन्नु चिसो हुन्छ। पुराना माटो र सल्लाका काठले बनेको घर न्यानो अनि सुरक्षित थियो। अहिले त फेरिएको छ। यहाँको स्वरूप पनि फेरिन थालिसक्यो", उहाँ भन्नुहुन्छ। पहिले माटो र काठले बनेको घरहरू अहिले कङ्क्रीटको मात्र बन्न थालेका छन्। पानी नै नपर्ने मनाङमा अहिले पानी पर्न थालेको छ। काठ र माटोले मात्र बनेको घरमा बस्न मिल्दैन। "पहिले तल्लो मनाङमा मात्रै पानी परेको थाहा पाइन्थ्यो। अहिले त माथिल्लो मनाङमा पनि पानी पर्छ", उहाँले भन्नुभयो, "हामीले सानैदेखि यहाँ पानी परेको थाहा पाएका थिएनौं। अहिले पानी पर्न थालेपछि पुराना घर मासिँदै गयो।"

करिब पाँच वर्ष अगाडिसम्म यहाँ माटो, काठले छाएका घर भेटिन्थे। तर, अहिले पुराना घर मासिँदै गएको छ। स्थानीयवासीका अनुसार यहाँका घर बनाउँदा घरको बिमलाई याकचौरीको सिङ्गले बाँधेर कडा बनाइन्थ्यो। पुराना

घर संरक्षण गर्नुपर्ने हो। तर, जलवायु परिवर्तनसँगै यहाँ पानी पर्न थालेको अनुमान स्थानीय गढ्म्। पर्यटन व्यवसायी सङ्घ मनाङका अध्यक्ष विनोद गुरुङ भन्नुहुन्छ, "पर्यटकीय हिसाबले यस क्षेत्रका पुराना घर संरक्षण गर्नु आवश्यक छ। तर, पहिले पानी नै नपर्ने स्थानमा पानी पर्न थालेपछि सुरक्षाका लागि पनि पुराना माटो र काठका घर मास्न बाध्य छौं।" गतवर्ष वर्षाकै कारण माटो र काठको घर भत्कँदा मानवीय क्षति भएको उहाँले बताउनुभयो। पहिले एकै ठाउँमा भुम्पा परेका घर बनेका हुन्थे। तर विस्तारै कङ्क्रीटका घर अग्ला र जस्तापाताले छाएर बनाउन थालिएका छन्। मनाङ डिस्ट्याड गाउँपालिका-९ का निवर्तमान अध्यक्ष रिन्जेन दर्जे गुरुङ भन्नुहुन्छ, "यहाँका भुम्प परेका घर पर्यटकको रोजाइ थियो। अहिले उतिकै आकर्षक मानिन्छन्। तर, मौसमी अनुकूलताले परिवेश फेरिँदै गएको छ। पुराना घर अस्तित्वको रूपमा रहेका मनाङका पहिचान गुमाउनुपर्ने अवस्थामा पुगेका छौं।" पर्यटकले यहाँका घरका बिममा याकका सिङ्गले बाँधेको हेर्ने गर्थे। अहिले विस्तारै त्यस्ता घर पाइँन छोडेको हो। माटो र काठका घरले थेग्न नसकेपछि यहाँ जस्ता र सिमेन्ट प्रयोग गरी घर बनाउन थालिएको हो। मौसमी परिवर्तनले कङ्क्रीटका घर बनाएर हिटर जडान गर्न बाध्य बनाएको गाउँले बताउँछन्। गण्डकी प्रदेशसभा सदस्य मुनिन्द्रजङ्ग गुरुङ पर्यटकीय स्थान भएकाले पुराना संरचनाको संरक्षण हुने गरी घर निर्माणलाई जोड दिनुपर्ने बताउनुहुन्छ। नार्पाभूमि

गाउँपालिकाका अध्यक्ष कुञ्जो तेजिङ लामा हालसम्म मोटर बाटो नपुगेका ठाउँमा जस्तापाताको प्रयोग गरेर घर बनाउन बाध्य भएको बताउनुहुन्छ। उहाँले भन्नुभयो, "माटो र काठको घरको छानामा हिउँ बस्थ्यो। हिउँ फालेर बस्ने पानी नै नपर्ने स्थानमा पानी पर्न थालेपछि सुरक्षाका लागि पनि पुराना माटो र काठका घर मास्न बाध्य छौं।" गतवर्ष वर्षाकै कारण माटो र काठको घर भत्कँदा मानवीय क्षति भएको उहाँले बताउनुभयो। पहिले एकै ठाउँमा भुम्पा परेका घर बनेका हुन्थे। तर विस्तारै कङ्क्रीटका घर अग्ला र जस्तापाताले छाएर बनाउन थालिएका छन्। मनाङ डिस्ट्याड गाउँपालिका-९ का निवर्तमान अध्यक्ष रिन्जेन दर्जे गुरुङ भन्नुहुन्छ, "सुरक्षित बसोबासका लागि पनि यहाँको घर बनाउँदा जस्ता प्रयोग गर्न बाध्य छन्। काठ र माटो प्रयोग गर्दा घरहरू अझै बढ्दै गएको छ। पर्यटकीय क्षेत्र भएकाले स्वरूप उस्तै देखिने गरी घर निर्माण गर्न अनुरोध गरिएको छ।" जलवायु परिवर्तनले यहाँ अनावृष्टि र अतिवृष्टि हुने क्रम बढेको छ। यसले गर्दा यहाँ बाढीपहिरो, पानी पर्ने क्रम बढ्दो छ। यहाँका ताँचे, तिल्चे, थोँचे, दानाबु, ओडार गाउँ, थानचोक, माथिल्लो मनाङ, पिसाङ, हुम्डे, नार, फु, मनाङ गाउँ, खाङ्सार लगायतका गाउँका मौलिकता आधुनिक घर निर्माणसँगै फेरिँदै गएका हुन्।

साढे तीन सय वर्ष पुरानो मन्दिरको जीर्णोद्धार

पोखरापत्र संवाददाता

वालिङ, ३१ साउन

साढे तीन सय वर्ष पुरानो इतिहास रहेको यहाँको एक मन्दिरको जीर्णोद्धार गरिएको छ। स्याङ् जाको बिरुवा गाउँपालिका-४ मड किना गुफास्थित शिवजी मन्दिर तथा श्री १००८ चम्पा गिरी जन्म आश्रमको जीर्णोद्धार गरिएको हो। धार्मिक एवं ऐतिहासिक दृष्टिले महत्वको स्थलका रूपमा रहेको मडकिनास्थित आश्रम तथा मन्दिर २०७२ सालको भूकम्पले क्षति पुऱ्याएको थियो। धेरै वर्ष पुरानो भएको र दुइवै दुइगाले बनाइएकाले विनाश भएपछि त्यसको संरक्षणका लागि पुरातत्व विभागले जीर्णोद्धार गरिदिएको हो। सन्यास सन्यासीहरूको आश्रमस्थलका रूपमा पहिचान बनाएको यो ठाउँ आयुर्वेदसम्बन्धी औषधोपचार केन्द्रका हिसाबले ख्याति पाएको आश्रमका संरक्षक एवं पशुपतिनाथका

महन्त वेदान्तचार्य स्वामी गोकुलानन्दले बताउनुभयो। लेखपढ गर्ने सिकाइ केन्द्रका साथै धर्म संस्कार संस्कृतिको केन्द्रका रूपमा आश्रमको छुट्टै पहिचान रहिआएको थियो।

तत्कालीन समयमा तीर्थव्रत गर्न जाने श्रद्धालु भक्तजन यही आश्रमको बाटो हुँदै जाने गरेको उहाँले बताउनुभयो। गुठी संस्थानमा दर्ता भई सञ्चालनमा रहेको यो नारायणेश्वर शिवजी मन्दिर तथा आश्रम पुरानो र जीर्ण हुँदै गएपछि जीर्णोद्धारको काम अगाडि बढेको हो। "धर्म संस्कार संस्कृति तथा ऐतिहासिक दृष्टिले यस ठाउँको छुट्टै पहिचान रहेको छ", उहाँले भन्नुभयो, "इतिहासको रक्षा र यस ठाउँको पहिचान नामेट हुन नदिन प्रयासरत छौं।" ऐतिहासिक महत्वको यो ठाउँमा रहेका आश्रम तथा मन्दिर जीर्ण भई लथालिङ्ग हुँदै गएपछि यसको संरक्षणका लागि चासो

दिएर पुनःनिर्माण गरिएको आश्रम निर्माण समितिका सचिव कृष्ण गिरीले बताउनुभयो।

जीर्ण अवस्थामा रहेको आश्रम र शिवजी मन्दिरको पुनःनिर्माण तथा जीर्णोद्धार गरिएको छ। सोही ठाउँमा साधुसन्तको आवासगृह, व्यवस्थित गौशाला, हवनकुण्ड, यज्ञकुण्ड, शौचालयलगायत भौतिक संरचनाहरू निर्माण गरिएको उहाँले बताउनुभयो। "समितिसेँग निर्माण कार्य गर्न रकम नभएकाले सहयोगी सङ्घसंस्थाबाट आर्थिक सङ्कलन गरी निर्माण कार्य गर्दै आएका छौं", उहाँले भन्नुभयो, "यस ठाउँको प्रचारप्रसारसँगै आर्थिक सङ्कलनका लागि यसअघि महायज्ञसमेत सञ्चालन गरेका थियौं।" गाउँपालिकाले यस ठाउँको महत्वका बारेमा जानकारी गराउन स्थानीय पाठ्यक्रममा चम्पा गिरी जन्मआश्रम तथा नारायणेश्वर जीर्ण भई लथालिङ्ग हुँदै गएपछि समावेश गरेको छ।

ऋषिडमा एक हजार पाँच सय चियाका बिरुवा रोपियो

पोखरापत्र संवाददाता

तनहुँ, ३१ साउन

तनहुँको ऋषिड गाउँपालिका-३ दुबुङ्गास्थित भ्यूटावर परिसरमा एक हजार पाँच सय चियाका बिरुवा लगाइएको छ। इलामबाट ल्याइएको चियाको बिरुवा पहिलो पटक परीक्षणका रूपमा सात रोपनी क्षेत्रफलमा लगाएको हो। समुन्द्री सतहदेखि करिब एक हजार दुई सय मिटर उचाइमा रहेको यस स्थानमा इलामको जस्तै चिया बगान बनाउने योजना रहेको गाउँपालिकाले जनाएको छ। करिब एक सातादेखि बिरुवा लगाउनका लागि खाडल खन्ने काम पूरा गरी आज बिरुवा लगाइएको गाउँपालिका प्रवक्ता विजय दैले जानकारी दिनुभयो। उहाँले भन्नुभयो, "चिया खेती राम्रो भएमा अन्यत्र स्थानमा पनि विस्तार गर्दै लैजाने योजना छ।" चियाको प्रतिबस्वा रु १० मा खरिद गरी ल्याइएको हो। लामो दूरीबाट ल्याउनुपरेका कारण ढुवानीमा कठिनाइ भएको प्रवक्ता दैले बताउनुभयो। गाउँपालिकाले थालेको यस अभियानमा खाडल खन्नेलगायतका कार्यमा स्थानीयवासीले देखाएको सक्रियताले गाउँपालिकालाई थप हौसला मिलेको गाउँपालिका अध्यक्ष राजेन्द्रकृष्ण श्रेष्ठले बताउनुभयो। उहाँका अनुसार पर्यटकीयस्थलका रूपमा विकास गर्न गाउँपालिकाले यस स्थानमा घरबास, पोखरी निर्माण, चिल्ड्रेन पार्क, सिँदी निर्माणलगायत संरचना निर्माण गरिसकेको छ। चियाको बिरुवा, मल, खाडल खन्ने र ढुवानी गरी करिब रु दुई लाख खर्च हुने अनुमान गरिएको अध्यक्ष श्रेष्ठले बताउनुभयो। "एउटा बिरुवाका लागि ऋण्डै आठ किलोग्राम मल आवश्यक पर्ने रहेछ", उहाँले भन्नुभयो, "खाडल खन्ने कार्यमा स्थानीयले स्वतस्फूर्त श्रमदान गरेकाले सोचे अनुरूप खर्च भएको छैन।"

साफ च्याम्पियनसिप : मैदानको टुङ्गो अझै लागेन

रासस

काठमाडौँ, ३१ साउन

दक्षिण एसियाली राष्ट्रहरूबीच हुने यु-२० पुरुष साफ च्याम्पियनसिप फुटबल प्रतियोगिता यही भदौ २ गतेदेखि नेपालमा सुरु हुँदैछ। प्रतियोगिता सुरु हुन तीन दिन बाँकी रहँदा पनि खेल कुन मैदानमा हुने अझै टुङ्गो लागेको छैन।

अखिल नेपाल फुटबल सङ्घ (एन्फा)का प्रवक्ता सुरेश शाहले खेल दशरथ रङ्गशाला वा सातदोबाटोस्थित एन्फा कम्प्लेक्समा हुने हो भन्ने अझै टुङ्गो नलागेको बताउनुभयो। उहाँले भन्नुभयो, "हामीले दशरथ रङ्गशालामा प्रतियोगिताका

खेल गर्ने तयारी गरेका थियौं, तर सहिद स्मारक ए डिजिभन लिग विजेता चर्च ब्याङ्ग युनाइटेड क्लब र भुटानी लिग च्याम्पियन पारो एफसीको खेलमा मैदान बिग्रिएकाले साफ च्याम्पियनसिपको खेल कुन मैदानमा गर्ने टुङ्गो लागेको छैन।" उक्त खेलमा बिग्रिएको खेलमैदानका कारण चर्को आलोचना भएको थियो।

उहाँले आज एएफसीबाट दशरथ रङ्गशाला मैदानको निरीक्षण हुने र भोर्लिसम्म खेल मैदानको टुङ्गो लामै बताउनुभयो। प्रवक्ता शाहले प्रतियोगिताको उद्घाटन खेल दशरथ रङ्गशालामा हुन नसके वैकल्पिक रूपमा रहेको सातदोबाटोस्थित

एन्फा कम्प्लेक्स मैदानमा हुनसक्ने बताउनुभयो। प्रतियोगिताको उद्घाटन खेल भदौ २ गते नेपाल र श्रीलङ्काबीच हुनेछ। प्रतियोगिताको सेमिफाइनल र फाइनल भने दशरथ रङ्गशालामै हुने उहाँको भनाइ छ। भदौ १२ गतेसम्म चल्ने प्रतियोगितामा विभिन्न छ राष्ट्रको सहभागिता रहनेछ। सहभागी टोलीलाई दुई समूहमा विभाजन गरिएको छ। जसमा नेपाल समूह 'ए'मा परेको छ। नेपालको समूहमा बङ्गलादेश र श्रीलङ्का छन्। त्यसैगरी समूह 'बी'मा भारत, माल्दिभ्स र भुटान छन्। प्रतियोगितामा सहभागिता जनाउन माल्दिभ्स आजै नेपाल आइपुगिसकेको छ।